

ΕΚΕΥΕΙΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ

Σπῆτι χωρίς παιδί εἶνε χαμπάνα χωρίς γλωσσίδι ὁ ἦχος ποῦ κοιμάται θάτανε λιθῶν πολὺ ὁμορφος, ἂν κατὶ ἐμποροῦσε νὰ τὸν ἀφηνιόσῃ.

★

Ὁ στολισμὸς δὲν εἶνε κατὶ ἀδιάφορος: σὰς μεταβάλλει εἰς ἐμφυγὸν ὠπτιζέμενον τέχνης, ἐπὶ τὸν ὅσον νὰ μείνετε ὁ στολισμὸς τοῦ στολισμοῦ σας.

★

Τὰ ἄσπρα μαλλιά εἶνε αἱ φρυαλίδες τοῦ ἄφροῦ, ποῦ σκεπάζουν τὴν θάλασσαν μετὰ τὴν τρικυμίαν.

Κάμεν Σόλβα

Ὁ Pierre Loti γράφει περὶ τῆς Κάμεν Σόλβα: Ἡ αἰωνία νεότης κλείεται εἰς τὸ χαμόγελόν της· φωλεὴν εἰς τὰς παρειάς της μ' ἓνα ἀναιδέως βελούδινον τριανταφυλλὶ χρῶμα· λάμπει εἰς τοὺς ὥραίους της ὁδόντας, τοὺς στυλποὺς ὡς πορσελάνη. Ἀλλὰ τὰ θαυμάσια μαλλιά της, τὰ ὅποια διαφαίνονται ἀνάμεσα ἀπὸ τὴν πέπλον, τὸν ποικιλιμένον μὲ ἄφρον, εἶνε σχεδὸν λευκά.

Τὸ θέλητρον τῶν διανοῶν στακτεῶν ματιῶν της εἶνε θέλητρον ὑπερόχου ἐνφύτας, ἀτελεντήτου βαθύτητος, θέλητρον πόνου παλαιοῦ καὶ ἀπεράντου ἐσπληγχρίας.

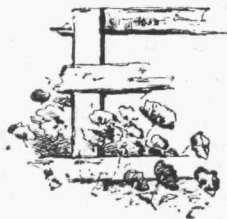
Ἡ φωνὴ τῆς βασιλίσσης εἶνε μονοική, μία μονοική δροσερά, νεανική. Οὐδέποτε ἤκουσα ἡγῶ φωνῆς, ποῦ νὰ ἡμπορεῖ νὰ συγκροτῇ μὲ τὴν ἰδικήν της.

Ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου της εἶνε πολὺ εὐμετάβλητος, ὅσον καὶ ἂν παραμῆνῃ τὸ χαμόγελόν πάντοτε. «Αὐτὸ ἀποτελεῖ μέγος τοῦ ἰδιαίτερου ὅλου μας, μοῦ εἶπε, τὸ νὰ χαμογελῶμεν διαρκῶς ὥσάν τὰ εἰδῶλα!»

Κάμεν Σόλβα

Ο ΓΕΡΩΣ Κ' Η ΓΡΗΛΗ

ΤΣΙ τοὺς ἔλεγαν ἀπλῶς: ὁ γέρος κι' ἡ γρηά. Ἦσαν τόσο γέροι καὶ οἱ δύο, ὥστε κανεὶς δὲν ἐνεθυμειτο πλέον τὰ ὀνόματά των.

Ἦσαν οἱ γεροντότεροι ἄνθρωποι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ μεγάλου κτήματος τοῦ ἐθνικοῦ ποιητοῦ τῆς Ρουμανίας Ἀλεξάνδρου Μιρτσέσκου.

Ἐκεῖνος ἦτον ἄλλοτε ταχυδρόμος. Εἰς τὴν μακρὰν ζωὴν του εἶχε ἀποκτήσῃ μίαν περιουσίαν ἀπὸ διακόσια φράγκα, καὶ ἀφοῦ ἐπάνδρευσεν τὸν μονογενὴ υἱόν του εἰς ἓν μακρινὸ χωριό, ἐπῆρε καὶ αὐτὸς εἰς δευτέρον γάμον μίαν γυναῖκα, ἣ ὅποια εἶχε καὶ αὐτὴ μίαν μοναχοκόρην ὑπανδρευμένην εἰς ἓν ἄλλο χωριό.

Ἐξοῦσαν ἤδη πρὸ πολλῶν ἐτῶν μαζῇ, καὶ ὅσοι πῆγαιναν ἐμίζραιναν ἀπὸ τὸ γῆρας. Πολλὰς φορὰς τοὺς εἶδαν καὶ τοὺς δύο εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Μιρτσέσκου νὰ περνοῦν τὸ δάτος, κι' ἔπειτα νὰ κάθωνται καὶ οἱ δύο κοντά-κοντά, ἀπὸ κάτω ἀπὸ κανένα δένδρον, καὶ νὰ περνοῦν τὴν ἡμέραν των συνομιλοῦντες ἢ κοιμώμενοι. Εἶχαν κτίσει τὸ πειδὸ μικρὸ καὶ τὸ πειδὸ χαμηλὸ σπιτάκι καὶ εἶχαν κι' ἓνα ξευ-

γάρι βώδια μικρά, ὄχι μεγαλεύτερα ἀπὸ γάιδαρο, καὶ ἓν ἀλογάκι, ὄχι ὑψηλότερο ἀπὸ ἓνα μεγάλο σκύλλο. Καὶ ἦσαν εὐτυχεῖς, εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴ ζωὴ των.

Ὁ γέρος ἠγάπα ἰδίως νὰ διηγῆται τοὺς δρόμους ποῦ ἔκαμνεν ὅταν ἦτο νέος καὶ ταχυδρόμος. Ἐνόμιζε δὲ κανεὶς ὅτι πράγματι ἀνενοῦντο ὅταν τοὺς διηγείτο. Τὰ γηραλέα μάτια του ἔλαμπαν καὶ πέριξ του ὅλα ἐφαίνοντο ὅτι ἐξωογονοῦντο ἀπὸ κουνουνίσματα καὶ ἀπὸ ποδοβολητὰ ἀλόγων. Ἐνόμιζεν ὅτι ἐκάθητο ἀκόμη ἐπάνω εἰς τὴν σέλλαν καὶ ἔτρεχε μέγα νύχτα σάν τὸν ἄνεμο.

Καὶ πόσας ἄλλας ἱστορίας καὶ ἀναμνήσεις εἶχεν εἰς τὸ μυαλό του.

— Κοζόνε Βατίλη, ἔλεγε συχνά εἰς τὸν Κύριόν του, ἔξερεις πόσους πρίγκηπες καὶ πόσους ὑπουργοὺς ἔχω ταξιθεύσει ἐγὼ μὲ τ' ἀμάξι μου;

Ἐνα κακὸ εἶχε μόνον, ἐξήλενε φοβερά τὴ γρηά του. Ἡ γρηά του δὲν ἔτρεπε νὰ βλέπῃ κανένα, νὰ μὴ ὁμιλῇ εἰς κανένα. Καὶ εἰς τὸ πείσμα του, ἔνας νέος ἐτριγυρίζε τακτικὰ στὸ σπῆτι του.

— Τί γινεῖται, μορῆ, αὐτὸς ἐδῶ; Ἀν ντρέπεσαι μαδές; τῆς ἐφώνάζεν ὁ γέρος ὀργισμένος ἀπὸ κάμποτον καιρὸ, ἔως ὅτου ἀνεκάλυψεν ἐπὶ τέλους ὅτι ὁ νέος ἦτον ἐρωτευμένος μὲ τὴν κόρη μιᾶς γειτόνισσας.

Ἐν τούτοις, μέσα εἰς αὐτὴν τὴν εἰρηνικὴν, ἄλλως, ζοὴν των, ὁ γέρος ἔρχεται μιὰ ἡμέρα στὸν Ἀφέντη καὶ τοῦ λέει :

— Κοζόνε Βασίλη ! Θέλουμε νὰ χωρίσουμε μὲ τὴ γυναῖκα μου.

Ἐκεῖνος, ἐκπληκτος, ἐφώναξε.

— Τί σοῦρθε γεροντάκο μου ; Ἐμάλωτες μὲ τὴ γυναῖκα σου ; Ἀμ πόσον καιρὸν θὰ ζήσει ἡ ἀκόμη μαζὶ, κακομοίρη ;

— Γι' αὐτὸ ἴσα—ἴσα τὸ θέλουμε κι' ἐμεῖς, ἀπὴν-την ὁ γέρος. Σκεφτήκαμε πὼς λίγες μέρες ἀκόμη θὰ ζήσουμε μαζὶ, κι' ὅτι καθέννας ἀπὸ μῆς ἔχει ἓνα παιδί, καὶ σὰν ἀποθάνωμε τὰ παιδιὰ μας θὰ πιαττοῦνε γιὰ τὴν κληρονομιά. Γιὰ τοῦτο τὸ λοιπὸν θέλουμε νὰ χωριστοῦμε πρῖν.

Τίποτε δὲν ἠμπόρεσε νὰ κλονίσῃ τοὺς δύο γέροντες ἀπὸ τὴν ἀπόφασίν των καὶ χωρὶς νὰ χατομεροῦν ἄρχισαν τὸν χωρισμό. Κάθησ' ὁ γέρος χάμω, κά-θησε κι' ἡ γρηὰ δίπλα του, ἔβαλαν στὴ μέση πρῶτα —πρῶτα τὰ διακόσια φράγκα καὶ ὁ γέρος σπρώχνων διαδοχικῶς μιὰ λίρα πρὸς τὸ μέρος τῆς γρηᾶς καὶ μιὰ πρὸς τὸ μέρος τοῦ δικό του, ἔλεγε : « Μιὰ δική σου, μιὰ δική μου . . . μιὰ δική σου, μιὰ δική μου . . . » ἕως ὅτου ἡ λίρες ἐπώθησαν. Ἐπειτα σηκώθηκε κι' ἄρχισε νὰ μοιράζῃ τὰ πράγματα τοῦ σπιτιοῦ : ἓνα προτζέφαλο δικό της, ἓνα δικό του, ἓνα χαλί δικό της, ἓνα δικό του . . . Κατόπιν ἔδωκε τῆς γρηᾶς τὰ δύο βώδια καὶ κράτησ' αὐτὸς τὸ ἄλογο μὲ τὸ κα-ρότι. Ὑστερα ἐπῆγαν νὰ ἀποχαιρετήσουν τοὺς φί-

λους. Ἐκεῖ τοὺς ἔβαλαν στὴ μέση καὶ ἤπιαν στὴν ὑγεία τους. Ἦθελαν νὰ εἶνε εὐθυμοὶ ὁ γέρος κι' ἡ γρηὰ, ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦσαν νὰ κρατήσουν τὴν συγζύ-νησίν των.

Ἐπειτα ἐζήτησαν ἀπ' ὅλους συγγώρησι καὶ τέλος ἐξεκίνησαν καὶ κατέβηκαν ἕως τὴ γέφυρα τοῦ Σέ-ρετ. Ἐκεῖ ἐστάθηκαν ἀκόμη ὀλίγο, ἐφιλήθησαν, ἔκλαυσαν καὶ ἕκαστος ἐπῆρε τὸν δρόμον του, ὁ ἓνας δεξιὰ, ὁ ἄλλος ἀριστερά.

Ἄλλ' εὐκολώτερον πρᾶγμα εἶνε νὰ ἐκτελέσῃ κα-νεὶς μιὰν μεγάλην ἀπόφασιν, παρὰ νὰ ὑποφέρῃ τὰς συνεπειὰς της. Ὁ γέρος κατεβλήθη τόσον πολὺ, ὥστε σὲ λίγον καιρὸ ἔμεινε πετσί καὶ κόκκαλο.

— Δὲν μπορῶ πειὰ νὰ κοιμηθῶ, ἔλεγε, σὰ δὲν αἰσθάνομαι τὸ χνῶτό της στὸ λαιμό μου.

Μέρα νύκτα γύριζ' ἀπὸ ἔδω κι' ἀπὸ κεῖ, ζητῶν κατὶ τι τὸ ὁποῖον δὲν εὑρίσκει.

Μετά ὀκτὼ ἡμέρας τοῦ εἶπαν ὅτι ἡ γρηὰ του ἦταν βαρεῖα ἄρρωστη. Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ ὁ γέρος ζεύγει τὸ ἄλογο του στὸ καρότσι καὶ τρέχει. Ἀλλὰ καθὼς ἔτρεχε στὸ χωριὸ τῆς γρηᾶς του, βλέπει νὰ τὴν βγάζουν πεθαμένη. Χωρὶς νὰ πῇ τίποτε ἀκολού-θησε κι' αὐτὸς τὴν κηδεῖα καὶ ἐπιτρέψας εἰς τὸ σπῆτι τοῦ ἔπεσε νὰ κοιμηθῇ. Τὸ πρῶτό τὸν ἤδραν πε-θαμένον.

Τώρα τὸ σπιτάκι των πέφτει κάθε μέρα καὶ μόνον τὰ καλάμια καὶ τ' ἄχυρα τῆς στέγης του ἀπέ-μειναν.

KARMEN SYLBA

ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

Μουρίλλου

Ἰακώβ